

Otthonunk az Egyház

Péceli Római Katolikus Egyházközség

10/5/2014

Elektronikus változat IX/31

TAKÁCS ISTVÁN, TEMPLOMUNK FESTŐJE

Írta: Dévai Zsuzsa

Mezőkövesden, Takács István (1901-1985) egyházi festőművész születési helyén tekinthető meg a Takács István Állandó Gyűjtemény a Városi Galéria épületében. A kiállítás, mely 2012 decemberében nyitotta meg kapuit, az igen termékeny alkotó közel ötven képének állít emléket valamilyen formában, ide nem sorolva azt a közel háromszáz freskót és templomképet, melyet hosszú élete folyamán az ország legkülönbözőbb pontjain található helységeken festett.

A művész életét Mezőkövesden kezdte szegény matyó családban, míg egy tanára fel nem figyelt tehetségére és helyette kifizetvén továbbtanulásának költségeit középiskolába nem íratta, ahonnan a szorgalmas és jó képességű diáknak egyenes útja volt az Iparművészeti Főiskolára, ahol egyházi művészetet – templomfestést – tanult, mely abban az időben nem számolódott a népszerű szakok körébe. A mélyen vallásos Takács István azonban, elsősorban itáliai tanulmányi útját követően egyre többet foglalkozott egyházi témájú képekkel és a 40-es, 50-es évekre az ország legnépszerűbb freskófestőjévé vált, aki nem csak a megélhetés miatt, hanem komoly hivatásként festette és élte is képei mondanivalóját. Ebben az időszakban született meg az Egri Bazilika boltozati freskója, mely mély szimbolikájával felkeltette a kommunista rendszer érdeklődését alkotási iránt, és nagyrészt akkori megítélésének köszönhető, hogy a mai napig nem kapott méltó elismerést munkássága. Mentalitását kitűnően példázza az a történet, mely szerint felkérték egy kis község

Ma a búcsúnk napja van.

Plébánia száma:

28/610-282

Honlapunk:

<http://www.pecel.vaciegyhazmegye.hu/>

Címünk:

plebania.hirlevel@gmail.com

Szerkesztők!

templomának kifestésére, melyet el is vállalt, ám mire a munkát megkezdhetné volna az egyházközség jelezte felé, hogy hirtelen jött templomi beázást kellett megszüntetniük, így a festésre szánt keret elfogyott. A művész ennek ellenére ingyen elvégezte a munkát, csakhogy ne maradjon csupaszon a kis templom.

A freskófestés igényes és hosszú folyamat, több szakember munkájára van szükség a nagy felületek elkészítéséhez, így Takács István is ifjabb fivérével, Takács Andrással dolgozott együtt, aki a szegélyeket, díszítősorokat festette a képekhez. A vázlatok, tervek elkészítése, az anyagbeszerzés, a felületeke előkészítése már önmagában nagy feladat, így még nagyobb az értéke annak, hogy ilyen termékeny alkotóról beszélhetünk. Élete vége felé, mikor „kollégái” igyekeztek meggyőzni őt arról, hogy ne vállaljon annyi megbízást, ezt mondta: „Már évente csak három templomot festek ki!” Egy templom kifestése is több hónapot igénybe vevő feladat, de ő állította, addig él csak, míg állványon tud állni és fáradságot, hideget, korai keletést sem bánva hihetetlen munkatempóban dolgozott.

Alkotásai jellemző jegyeket hordoznak, a színhasználat, az alakok elrendezése, a matyó motívumok viszsztatérő elemei képeinek, ezért viszonylag könnyen „ki lehet szűrni” műveit, legyenek azok az ország bármely pontján. Templomunkban mind az oltárképet, mind a két oldalképet ő festette. Bár eredetileg az újrafestési terven, (mely a kiállításon szintén megtekinthető) nem ez a kompozíció szerepelt, mégis végül ez került a falra. Az oldalképekhez készült vázlaton is kicsit más az elrendezés (a Kálváriát ábrázoló kép például többalakos) ennek ellenére azt hiszem, hogy büszkék lehetünk templomunk díszekre és elégedettek munkáival.

A késő barokk festészetre - melynek Takács István képviselője volt -, jellemző, hogy valamennyire aktualizálják festményeiket, ezért kerülhetett a Kálvária – kép háttérébe templomunk látképe, mintha csak itt feszítették volna meg Krisztust, Pécel határában. Habár idővel a színek elsötétedtek (gyenge próbálkozás a restaurálásra látható az oltárkép néhány részletén) és a boltozat halványsárga színű alapjának újrafestésekor egy része az ábrázolásnak (a felhős háttér) egyszerűen le lett festve, jó érzéssel tölthet el bennünket, hogy nem kisebb alkotó, mint az Egri Bazilika freskójának festője készítette a mi képeinket is, akár csak a környékünkön például Monor, Gyömrő, Csömör, vagy Kerepes templomdíszeit.

Így hát most, mikor ismét templomunk búcsúját ünneplejük, ajánlatos kicsit megállni e képek előtt és jól megnézni őket, nem csak a hívő, hanem a műértő ember szemével is, és rányitni a szívünket és a szemünket mindarra, amit Takács Istvánnak köszönhetően látunk.

További információ a művésztől és képek:

http://epa.oszk.hu/01300/01397/00013/pdf/EPA01397_magyar_sion_2013_01_125-138.pdf

http://www.matyovk.hu/h_takacs.html

<http://mezokovesdiregio.hu/index.php?module=static&target=view&id=180>

GONDOLATOK MAGYAROK NAGYASSZONYA ÜNNEPÉRE

Mi magyarok elsőként, de nem egyedül tiszteljük Nagyasszonyunknak, azaz nemzeti Patrónánknak a Boldogságos Szűz Máriát. Hogy csak néhány más országot említsünk: Bajorországban 1620-ban, a fehér-hegyi csata után kezdték nemzeti Patrónaként tisztelni Máriát, s 1916-tól ünneplik. Franciaországot XIII. Lajos király ajánlotta Máriának 1638-ban, és Nagyboldogasszony napján emlékeznek rá. Ausztriát III. Ferdinánd ajánlotta föl Máriának, 1647-ben; ők december 8-án ünneplik. Lengyelország Királynőjévé János Kázmér király nyilvánította a Szűzanyát 1656-ban. 1754-ben a Mexikói Alkirályságot, 1821-ben Mexikót, 1910-ben egész Latin-Amerikát a Szűzanya oltalma alá helyezték. XIII. Leó adta jóváhagyását ahhoz, hogy a Szűzanyát Katalónia és Dél-Ázsia Patrónájaként tiszteljék, valamint, hogy az angol püspökök 1893-ban följajánlják Angliát, melyet attól fogva Mária hozományának tartanak.

Legismertebb Mária-énekünk e szavakkal kezdődik: „Boldogasszony Anyánk, régi nagy Pátrónánk!” A boldog jelző nemcsak a latin „beata” egyszerű fordítása... Már a 13. században jelentése volt e szónak a gazdag; a múlt század végén pedig az áldott, a terhes állapot jelzésére is használták. Ma nem a csatatereken dől el a magyarság jövője, hanem a szülészeti osztályokon! És azokban az otthonokban, családokban épül tovább, ahol a szülők a mindennapi kenyér mellé hitük, reményük és szeretetük bőségéből, gazdag, egyre megújuló tartalmából tudnak és akarnak adni gyermekeiknek.

Áldott Nagyasszonyunk!... Vedd pártfogásodba a magyar apákat, hogy keményen állják a nehéz idők küzdelmeit, és állhatatosan viseljék az élet terheit. Oltalmazd és erősítsd meg hivatásuk szeretetében a magyar anyákat, hogy gyermekeikben hűséges és igaz polgárokat neveljenek az Anyaszentegyháznak és drága magyar hazánknak. Terjeszd ki anyai oltalmadat hazánk ifjúságára, hogy beváltsák azt a szép reményt, amellyel minden magyar szem feléjük tekint”. (Hozsanna, Bp., 1981. 72.)

A SZENTMISE SZÁNDÉKAI		
Október 6-tól október 12-ig		
Nap	Idő	Szándék
Hétfő	7 ³⁰	† Julianna és János
Kedd	7 ³⁰	† Wágner Károly
Csütörtök	7 ³⁰	Hálából Enikáért, élő és † szeretteiért
Péntek	7 ³⁰	† Kovács Endre
Szombat	18 ⁰⁰	† Csokonay, Vezekényi Marek és Tóth család élő és † tagjai
Ervőzi 28. vasárnap	9 ⁰⁰	† Szathmáry Attila atya
	18 ⁰⁰	† Fehér Károly és élő és † családtagok

KÖZÉRDEKŰ INFORMÁCIÓK:

- Elsővasárnap fél 5-től szentségimádás lesz a templomban
- Októberben a rózsafüzért hétköznapi a szentmise után, szombaton és vasárnap az esti szentmise előtt végezzük.
- Október 8-án van Magyarok Nagyasszonya ünnepe, ezért templomunk búcsú napját október 5-én tartjuk. Már több éve próbáljuk ezt a kiemelkedő napot úgy is megünnepelni, hogy nemcsak magára a templomunkra és Pátronusára tekintünk megkülönböztetett figyelemmel, hanem az egyházközségünket alkotó családokra, közösségekre, hívekre, mint „élő kövekre” gondolunk. „Lélekből, mint élő kövek Isten templomává épüljete.” Hogy templomi közösségünk épülhessen, előbbé válhasson, azért teremtünk ilyen alkalmakat is, ahol kötetlenebb keretek közt, egy családi ebéd mellett ismerkedhetünk, beszélgethetünk. Bográcsban főtt közös ebéddel vendégelünk meg mindenkit. Aki teheti, süteményt, üdítőt (esetleg saját készítésű bort) hozzon. A szentmise után táncbál lesz a hittanteremben a Gyöngyharman együttessel és Pintér András tanár úrral. 11 órától közösségépítő játékok nem csak gyermekeknek, kézműves foglalkozás, karkötőfűzés. 12 órától Mária énekek éneklése. 12:30-tól közös ebédelés.

KIADJA A MAGYAROK NAGYASSZONYA KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG, PÉCEL.
 Felelős kiadó: Burger Ferenc • Szerkesztőbizottság: Burger Ferenc, Varga Ili., Dévai Zoltán.
 Az újságba szánt írásokat a következő e-mail címre várjuk: plebania.hirlevel@gmail.com
 Az írások tartalmáért a szerző nevével vállalja a felelősséget!
www.pecel.vaciegyhazmegye.hu